

Baruh de Spinoza

Baruh de Spinoza, kasnije Benedikt Spinoza, holandski filozof, rođen je 24. novembar 1632. godine u Amsterdamu, u jevrejskoj porodici doseljenika iz Portugala. Od najranijeg detinjstva razlikovao se od vršnjaka veoma posvećeno izučavajući Bibliju, Talmud i srednjevekovne filozofe. Otac ga je poslao u školu za rabina, jer je to predstavljalo veliku čast za porodicu, a tamo se mladi Baruh isticao lakoćom pamćenja i pronicljivim pitanjima.

Baruh je posle škole studirao kartezijansku filozofiju, da bi u 22. godini života promenio svoje jevrejsko ime Baruh u latinsko Benedikt. Tokom studija filozofije je razvio heterodoksne koncepcije o prirodi božanskog, napuštajući tradicionalna gledišta judaizma. Jevrejske starešine su ga prvo molile, a potom mu naređivale da se tih stavova javno odrekne. Međutim mladi Spinoza je to odbio, pa ga je veće staraca proklelo najtežom anatemom i izopštilo iz jevrejske zajednice 1656. godine.

Deset godina kasnije napustio je Amsterdam i otišao za Rijnsburg, potom Vorburg i na kraju Hag. Proganjan i ponižavan kao "princ bezbožnik, otpadnik i inkarnacija satane" čija dela "zaslužuju da budu bačena u tamu pakla", on odbija da napusti svoj teorijski stav.

Delo "Teološko-politički traktat" koje je objavio 1670. godine uzdrvalo je crkvene duhove zapadne Evrope. Ono je predstavljalo duhovni nukleus radikalne kritike crkve i života utemeljenog na dogmama. Spinoza je smatrao da Toru, Bibliju i Kuran treba objasniti sa istorijskog stanovišta, kao i sve druge knjige.

Glavna polja interesovanja su mu bila metafizika, epistemologija, psihologija, etika, politička teorija i filozofija religije.

Njegovo učenje se često poistovećuje sa panteizmom.

Smatra se da je bio jedna od najznačajnijih figura racionalizma XVII vijeka.

21. februara 1677, u 45. godini života, Spinoza je umro od tuberkuloze.

Za vreme života su mu objavljena samo 2 spisa: „Principi filozofije Rene Dekarta“, u kojem izlaže sopstvenu interpretaciju učenje Dekarta, i „Teološko-politički traktat“, koji je zbog oštre kritike i slobodoumnih teza šampao anonimno. Njegovo kapitalno delo „Etika geometrijskim redom izložena“ je objavljeno posthumno.

Iz našeg fonda:

Teološko politički traktat, Baruch de Spinoza

Beograd : Kultura, 1957

C1 132

Divna Milošević

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
 - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
 - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
 - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.